

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhely városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egyes szám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelyi) intézendők.

Kiadóhivatal: K.-Vásárhelyi az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

Nemzeti ideálok.

(Dsk.) Nemzeti ideálok jelszavai alatt, a gondolkozó politikus korántsem érti azokat a hangzatos szövegeket, a melyek banketteknek annak örve alatt elhangzanak, sem azokat a merész kifakadásokat, a mik a fölizgatott, népkedély hullámveréseiben harsogóan ordítanak. Az egyiknek éppen oly kevés értéke van, mint az ebédutáni hangulatok bármilyen csapódásának, — s a másikkal olyan kevés realis alapja, mint a mily kicsiny a lehetősége annak, hogy e hazafias puffogtatások egyszeriben valóra válhassanak.

A vérmes remények megölője a valóság s a rózsás áspirációk halála a lehetlenség. Hányszor tapasztaljuk ezt a mindennapi életben, s mint a tojástele kosár fölött üldögélő házaspárnak fellengős tervei, akképen foszlanak szét a politikai világban is a nagy gondolatok a kivihetlenségben, eltekintve attól, hogy na a tojások, a mikből a politikai légvárak kikelnek, össze nem is törnének, sőt megmaradnának, egy némelyikük — szeliden szólva — már praedestinálva van arra, hogy zápon maradjon. . . .

Mi hát a nemzeti idea?!

A józan megfontolás méhében megérlelődött fokozatos fejlődése egy nemzetnek, mely éppen a megfontolás mindenkoron érettné bizonyult voltával szerezte meg magának a fönmaradás és tovább fejlődés elvitathatlan jogszerűségét.

Az ideál éppen azért az, ami, hogy ő magába sohase hulljon vissza, hogy örökre előbbre törjön és semmi kényszerűség előtt ne hajoljon meg addig, míg azt magasabb törekvései ideig-óráig legalább látszólag parancsoló kényszerűséggé nem teszik. Viszont Chimaérává válik az ideál minden oly esetben, a midőn a lehetlenségek ködképeit ostromolja a szavak fegyvereivel s a tények kényszerítően zsugorító hatalma előtt egy magasabb érdekből nem hunyázkodik meg. A magyar történelem magasztos példáit tárja fel az elfogulatlan szemlélődő előtt annak, hogy nemzet és annak ideáljai miként forrottak egybe ésszerű küzdelmekben közös fönmaradásukért, de viszont elriasztó példáit annak, hogy mihielyt a nemzet cserben hagyta ideáljait, vagy az ideálok nem vezették a nemzetet, századokra szóló visszahatás, sanyaruság kelt a küzdelmek nyomán. Sok minden másképp fordult volna, nemcsak nemzetünk történelmében, hanem a világ históriában is.

Hála a magyarok Istenének, hogy éppen a legnagyobb megpróbáltatások közepette mindenha egymásra találtak a nemzet és a saját ideáljai, s hogy a megpróbáltatások mindig mérsékelték azt a kurucz hevet, a mi hirtelen vérmérsékletű naszióknak szinte elvállalhatatlan faji jellegét képezi.

A haladó civilizáció nem rontott bontott e vérmérsékleten, sem a kenyérért folyó ádáz küzdelem, de megszelidültek a politikai erkölcsök egy eseményekben

oly gazdag és változatos mult tanuságai folytán, minőt kevés európai nemzet tud fölmutatni. Hozzásimultak a politikai nemzetek ahöz az áramlathoz, mely a mult század vége óta egyedül dominálja az európai államalkotásokat: a közszabadságok gyakorlati alkalmazásához, mely nemzetünknek egyik legsajátosabb tulajdonsága, s hasonultak a társadalmi szokások azokhoz a műveltségi fokozatokhoz, a melyek az európai társadalmat uralják.

Mindez mesébe illő gyorsasággal történt. Állami és társadalmi szervezkedésünk, átalakulásunk alig negyedszázad alatt forrott ki a mai állapotra.

Bizonyítékul annak is, hogy minden alapfeltétel meg volt fajunkban és nemzetünkben ez átsimulásra, de még tartalmasabb bizonyítékul annak, hogy az előbb kényszerített, később önként, nemzeti közakarathoz törvényesített közjogi kapcsolat, melybe az osztrák örökös tartományokkal léptünk, nemcsak a történelem kényszere folytán ránk oktroyált állapot vala, hanem úgy társadalmi, mint gazdasági fejlődésünknek egy várakozáson felül bevált előfeltétele.

Sem nemzetiségünk, sem önálló fejlődésünk, sem akaraterőnk, sem ellentárási képességünk, sem közszabadságaink, sem jogaink nem veszték bele e kapcsolatba, sőt nemzeti ideáljaink parancsolta fokozatossággal még elnyomatlansunk korszakában is megőriztük, fejlesztettük ezeket. Ha most a kiegyezés oly válságos napjaiban ujabb a nemzeti ide-

TÁRCA.

Kézdi-Vásárhely város története.

Írta: Dobay János.

(Folytatás.)

A fegyverviselés és a hadkötelezettség alól is a város lakosai általánosságban fel voltak mentve, azonban nagyobb hadjáratok alkalmával s midőn a haza veszélyben forrott, vagy mikor külső ellenség támadta meg az országot, a fejedelem a kiváltságos székely városok (Kézdi-Vásárhely, Seps-Szentgyörgy, Ilyefalva, Székely-Udvarhely, Maros-Vásárhely, Bereczk) harezképes férfait táborba szólíthatta.

A szék tisztei semmi olyas rovattal és terhekkel, melyeket a vidék lakosai hordozni kötelesek voltak (u. m. vendégek látása, követek uti költségei stb.) — nem terhelhették. Ezt a kiváltságot is úgy látszik, idők folytán nem nagyon respektálták a székbeli főurak, mert Báthori Gábor 1606-ban kelt rendeletével megparancsolja, hogy a székbeli kapitányok, ha Kézdi-Vásárhelyt tartják széküket, ne éljenek a városi bírók költségén, hanem éljenek a maguk pénzéből. Nem különben Rákóczi fejedelem is 1652-ben eltiltja a kapitányokat, hogy a törvénykezést a városi bíró házában tartsák. Szóval a

város a maga önkormányzati költségeit és a hadi adót megfizetvén, teljesen önálló és szabad volt.

Joga vala a városnak az országgyűlésre két követet küldeni, kiknek költségeit a város viselte. Ezen szokás megmaradt egészen az utóbbi időkig s még a 70-es években is megtörtént, hogy a város az ő megválasztott képviselőjének (Pap Lajos) uti költséget adott. Talán nem lesz érdektelen itt azt is megemlíteni, hogy a város követei részére 1687-ben Gyulafehérváron egy házat vett zálogjára Kolozsvári Borbálától 60 frtért, melyről Apaffy fejedelem is megemlékezik, egy ugyanezen évben kelt leiratában, mely irat megvan a városi levéltárban. Hogy mi lett ezen házzal később, arról nincs semmi irat emlék, de valószínű, hogy vagy a tulajdonos, vagy jogutódai később kiváltották.

Ezek lennének főbb vonásaiban azon kiváltságok, melyekkel Zsigmond király a várost felruházta, de ez még korán sem azt jelentette, hogy a város önkormányzati jogait háborítlanul élvezhette volna, mert ugy ezen király, mint a nemzeti fejedelmek számos parancsolata csak írott malaszt maradt s a város polgárai sok „sanyargatásoknak” voltak ezután is kitéve a szék prefektusai és a vidék hatalmas oligarkhái részéről. A város minden egyes esetben panaszt tett a fejedelemnél s így származhatott, hogy a városi levéltárban egész sora van a fejedelmi adomány leveleknek, mik a várost régeb-

ben nyert kiváltságaiban megerősítik s egyszerűsmind a székbeli prefektusokat a további zsarolásoktól eltiltják.

Igy Mátyás király 1482-ben, Báthori István 1492-ben, Ulászló 1507., Zápolya 1519. és 1521., János király 1531., Izabella 1557., János Zsigmond 1562. Báthori István 1571. és 1572., Báthori Zsigmond 1589., Báthori Gábor 1606. és 1610., Bethlen Gábor 1613. és 1618., Rákóczi György 1655., Thököly 1690-ben nemcsak megerősítik a Zsigmond-féle kiváltságokat, hanem azok megtartását, úgy a tisztviselőknél, mint másoknak megparancsolják.

Hanem azért maradt minden a régiben. A fejedelmek gyakori változását és a zavaros közviszonyokat mindig arra használták fel a szék tisztviselői és főurai, hogy a város autonomikus jogait megnyirbálják és ez által ujabb panaszokat és ujabb fejedelmi intézkedéseket provokáltak.

Igy Ulászló 1507-ben kimondja, hogy Thorya vására — miként a többi székely városok, — semmiféle adót fizetni nem köteles.

János király 1531-ben kiadott rendeletével megparancsolja a szék tiszteinek, hogy a város belső ügyeibe ne avatkozzanak s adót, taxát senki se merjen szedni.

(Folytatása következik.)

álokra történik félreérthetlen utalás, le-
gyünk megnyugodva és bizalommal.

Azokon a nemzeti ideálok, a miket
a fokozatos fejlődés észszerű korlátai kö-
zött a józan hazafiság élénkbe tűz, sem a
Széll-kormány, sem a nemzet zöme nem
enged csorbát ültetni.

Gábor Péter.

Közéletünk egy derék harcosa szállt sirba.
Gábor Péter. Háromszékvármegye alispánja, hosszas
emésztő szenvedés után, élete delén, 52 éves korá-
ban meghalt. Közel egy éve, hogy az értelmes
munkabíró férfi betegeskedni kezdett, hasztalan
volt minden orvosi segély, a kimeríthetetlennek látszó
életért lassankint megemésztette a romboló kór s a
halál f. hó 7-ikén bekövetkezett.

Gábor Péter tevékenysége megyénk életében
nem olyan volt, mely a halállal nyomtalan-
ul vész el, mert az ő működése mélyebb
gyökeret vert megyénk közigazgatásában. Ke-
mény kezekkel fogta meg a kormány gyeplőjét
s nagy munkabírással s hatalmas erélyével lelket
tudott önteni a közigazgatás gépezetébe s azok az
eredmények, miket alispánja elért, sokáig fen-
tartják emlékét s dicsérni fogják az ő tevékenység-
ét. Magas műveltségű, modern gondolkodású em-
ber volt s kitűnő érzéssel birt azon ezer meg ezer
ágú funkeziók iránt, mik a közigazgatás működé-
sében esnek és teljesített mindent sok tudással és
sok egyszerűséggel és sokoldalú tevékenysége megye-
szerte nagy népszerűséget biztosított neki, mi
leginkább megválasztása alkalmával nyilatkozott
meg legszebben. S ha a hivatalos életbe sok volt
a tisztelője a társas érintkezéseknél, jó kedélyével
s szeretetreméltó modorával mindenkit meg tudott
nyerni a maga részére.

Szóval egy egész ember volt, ki minden irány-
ban híven teljesítette kötelességét s ha életében
szerettük, méltó hogy halála után magasztaljuk,
mert érdemes arra, hogy a szív igaz hangján szól-
junk róla, ki életében oly kedves volt mindnyá-
junk előtt.

Nekünk kézdivásárhelyieknek kell okunk van
korai halálát fájlalni, mert ifjúsága legnagyobb részét,
mint bírósági aljegyző, mint Bereczk város or-
szággyűlési képviselője s később, mint kézdi járási
főszolgabíró közöttünk töltötte el s ezen idő alatt a
rokonszeny és barátság ezer szála fűzte őt hozzánk
s ő csak városunkban és vidékén érzé jól magát s
azon érzelmeknek sokszor adott kifejezést is. S
ezen kívül a városnak is mindig igaz barátja volt.
Mindezen visszaemlékezések híven meg fogják ked-
ves emlékeit őrizni közöttünk.

Az elhalt alispán temetése f. hó 10-én ment
végebe óriás részvét mellett. A mint S.-Szt.-Györ-
gyön a gyászszertartás megtörtént, megindult a
gyászmenet Szárazpatakra, hol a Potsa család sir-
boltjában helyezték el a koporsót. Kézdi-Vásár-
helyre délután 1 órakor érkezett a menet s városunk
közönsége ezuttal is igen impozánsan adott kifeje-
zést, mely részvétének. A házakon gyászlobogók
lengettek s a tűzoltói zenekar kivonult a menet
elébe s gyászdalok között kísért a városon át. Ki-
vonultak az iskolák és árvaház növendékei gyász-
lobogók alatt s a piacon pedig a városról és vidé-
kekről összesereglet kocsi nagy tömege csatlako-
zott a gyászmenethez, mely a harangok zugása kö-
zött vonult át a városon. Az utcák mindenütt telve
néppel s minden arezon az igaz részvét kifejezése ült.

A temetési szertartást az épen Háromszéken
berma-uton levő Majláth Gusztáv Károly Gróf er-
délyi egyházmegyei püspök ur délután 3 órakor vé-
gezte Szárazpatakon, mely funkezió könyekig meg-
hatotta a jelenlevő nagy közönséget. Püspök ur ő
méltóságának a legderékabb tisztviselő iránti eme
nemes eszeledete nem szorul dicséretre s a ne-
mes főpap megtalálja jutalmát háromszékvármegye kö-

zönségének osztatlan imáddal határos szeretetében,
melyvel székvármegyei útjában mindenütt találkozik.

A temetésen ott láttuk Nagyméltóságu Potsa József
v. b. t. t. főispán ur vezetésével, Háromszékvármegye
összes közigazgatási tisztviselőit, Dr. Neuman Ar-
min és Dr. Béli László országgyűlési képviselőket,
a megye inteligenciáját majdnem teljes számban s
beláthatlan nagy közönséggel Seps-Szent-György-
ről, Kézdi-Vásárhelyről és a vidékből. — Megható
volt nézni Bereczk város gyászát, mely Farkas Ig-
nác főbíró vezetésével megjelent, mintegy 40 fő-
nyi gyászoló csoport levert arcz vonásaiban impo-
zánsan nyilvánult s ezen bus, arczokból látni le-
hetett, hogy bár nagy a gyászoló család s nagy
Háromszékvármegye közigazgatásának vesztesége az
igaz családapa és rendíthetetlen köztisztviselő elha-
lálásával, de legtöbbet még is Bereczk város ves-
zített, ki a megboldogult alispánban leghűbb és
egyik legnagyobb fiát veszítette el. Áldás és béke po-
raira!

O.

Junius 8.

— Ünnepi megnyitó, melyet a kézdivásárhelyi állami polgári
fiúiskola koronázási és ezredéves emlékünnepeként tartott. Balázs
Márton tanár. —

Kedves Ifjúság!

Bizonyára mindnyájan tudjátok, hogy e mai
nap nem csupán a szabad természetben eltöltendő
örömnappunk, de egyik legemlékezetesebb ünnep-
napunk is.

A multnak, a történelemnek nem is egy, de
két eseménye teszi e napot emlékezetessé előttünk.
Egyik az, hogy e nap, felségesen uralkodó, apostoli
királyunknak, I.-ső Ferencz József Ő felségének
koronázási évfordulója; a másik az, hogy e napon
tartjuk meg Magyar-hazánk ezeréves fennállásának
emlékünnepeit.

A magyar nemzetet minden időkben az ural-
kodója iránti nyílt és őszinte hűség, ragaszkodás
és hódoló tisztelet jellemezte. Becsületes ősök méltó
unokáihoz illő dolog tehát, hogy a mai napon a
székely bérczek is éppen úgy viszhangozzanak a hála
és szeretet örömkiaállításától, mint Magyar-hazánk ezer
és ezer más pontja. Illő dolog, hogy a 17 és fél millió
magyarnak mai imájához mi is járuljunk egy rövid,
de talán mindent magában foglaló gondolattal s
óhajtsuk egy szívvvel, lélekkel, hogy az Isten a mi
legjobb szívű és legszeretreméltóbb uralkodónkat,
I.-ső Ferencz József apostoli király Ő felségét sokáig,
boldogan éltesse.

* * *

Nagyon találó és alkalmas időpontnak tartot-
tuk e napot arra is, hogy ma tartsuk meg hazánk
ezeréves fennállásának emlékünnepeit is, mert ural-
kodó és ország, király és nemzet, elválaszthatatlan
fogalmak ezeréves történetünk egész folyamán.

Nem tartom szükségesnek e tárgyról most egész
részletesen beszélni, mert hiszen ti mindnyájan ugyis
elkészültetek e napra s nagyobb társaitok közül
egyik-másik részletesen is meg fog emlékezni a mai
nap jelentőségeiről; de meg kell jegyeznem, hogy az
ezredéves ünnep emlékeinek is éppen olyan híven és
tisztán kell élni lelkeinkben, mint a trón és király
iránti hódolatunk és szeretetünknek; hogy e két
dolognak — király és nemzetnek — együttes és
kölesönös szeretete adja meg nekünk az erőt, a
második ezredév küzdelmeihez.

Hiszen mindnyájan látjátok és tapasztaljátok,
hogy a családfő szeretettel és áldozatkészséggel van
családja iránt s a család viszont hasonlóval, legfőbb
támasza, a fő iránt.

A családfő nemcsak követi a derék ősök pél-
dáját, de fentartja a családban az azok iránti ke-
gyeletet és tiszteletet is.

Bizonyos napokon a családfő és család vissza-
emlékeznek egyes eseményekre, ilyenkor a szívekben
ünnepet ülnék s legtöbbször hálaadó fohászt küld-
nek az ég Urához.

A hogyan történnek ezek a családban, éppen
úgy vannak a nemzetek életében is.

Mert a nemzeti nagy család fejének, Felséges
királyunknak, nem-e szeretetéről és áldozatkészsé-
géről tesz tanúságot egész uralkodása, de legkülö-

nösebben éppen az ezredéves ünnepek és a kiállítás
rendezése alkalmával hozott óriási áldozatai.

Nem-e Ősei iránti tiszteletéről tanuskodik az,
hogy azok ereklyéinek összegyűjtésében Felséges
személye járt elől.

Nem-e az események iránti kegyeletének és
tisztületének jele az, hogy a honalapítás tényét tör-
vénybe örököltette meg, hogy Hazánk ezeréves fenn-
állásának emlékére intézményeket, emlékeket léte-
sített és saját költségén szobrokat emeltet.

Nem első volt-e Felséges alakja a Hazáért tér-
deplő és imádkozó nemzet hálaadó ünnepén.

Lelkesítő példájára megmozdult az egész nem-
zet s a multak iránti kegyelet és tisztelet minden-
felé, a legkisebb kunyhóig is eljutott.

A mindennapi munka zajában törekvő és ha-
ladó nemzet ezek után megállott egy pillanatra, el-
merengett a honalapító ősök dicső emlékein, a hon-
alapítás küzdelmes munkáján s a megszerzett Haza
ezeréves sorsán, Látásköre megnyílt, szíve magasz-
tos érzelmekkel tölt el.

A megszámlálhatatlan színben járszó esemé-
nyek, megannyi gondolatot szültek a szívekben. Itt
előrelátásra és óvatosságra, amott fokozottabb tö-
rekvésre és lelkesedésre, itt tisztelet és kegyeletre,
amott erősebb nemzeti érzésre s hazaszeretetre, itt
önzetlenségre s áldozatkészségre, amott élet-halált
nem ismerő önfeláldozásra, s ki tudná hamarjában
összegyűjteni, mi mindenre tanítottunk egyszerre.

A legfenségesebb kép tisztán áll előttünk ma
is s érezzük, tudjuk, hogy csakis ezen kimagasló
példa nyomában született érzelmek hatás alatt hoz-
hatott nemzetünk clyan és akkora áldozatot, az ez-
redéves emlékünnepek alkalmával, a mely előtt
egész Európa elismeréssel hajolt meg.

Csakis így született meg a nemzet szerete-
tének és hódolatának olyan mesés gazdasága s fé-
nyes megnyilatkozása, a melyben európai szem
eddig sehol, egy országban sem gyönyörköd-
hetett.

Ne gondoljuk azért, hogy kis jelentőségű dol-
got végzünk akkor, midőn visszatérünk nemzeti
erőnk forrásához, az ősök és események emlékei-
nek tárházához.

Az emlékezet elvezet a multban, elvezet az
Ősök hantjaihoz, a hol lelkeinek tapasztalattal,
szíveik honszeretettel telnek meg; a hol lelkesi-
tést nyerünk a jövőre s csodálatos erővel fegyver-
kezünk a hazafias küzdelmekhez.

Midőn tehát az elmondottakkal ezredéves ün-
nepélyünket is megnyitom s helyemet az ünnepélf
felolvasójának átadom, kiálltsuk ismételt, egy szív-
vel, lélekkel:

Éljen a király!
Éljen az ezeréves Magyarország!

Tanügy.

Felvétel

az építő ipari és gőzgépkészítő tanfolyamokkal
kapcsolatos marosvásárhelyi m. kir. állami
ipari szakiskolába

A fa- és fémipari szakiskola négy éves ta-
nulóit elméletileg és gyakorlatilag képzett iparosokká
neveli. A tanulók gyakorlati kiképzése az intézet tel-
jesen modernül felszerelt műhelyeiben történik, hol
szakképzett művezetők vezetése alatt tanulja az ifju-
ság iparának gyakorlati részét.

Az iskola felöleli a faipar köréből a butor- és
épület asztaloságot, esztergályozást és fadaragásza-
tot; a fémipar köréből pedig a gép-, mű-, és épület-
lakatoságot s ehhez képest nyújtja mindazon elmé-
leti és gyakorlati ismereteket, melyekre az ezen
iparágak terén működő művelt és szakképzett ipa-
rosoknak szükségük van.

Rendes tanuló az lehet, ki valamely közép-
vagy polgári iskola két osztályát vagy pedig az
elemi népiskola 6 osztályát sikerrel végezte, vagy
ezeknek megfelelő felvételi vizsgálatot tesz le, élete
12. évét már betöltötte s ehhez képest kifejtett ép-
testalkattal bír, a mit hiteles orvosi bizonyítvánnyal
kell igazolni.

Felvétetnek még az alsófoku tanoncziskola
három osztályát jó sikerrel végzett ifjak is. Rend-
kívüli növendék lehet minden iparossegéd vagy ta-

nonez, a ki csak egyes tantárgyakat kíván hallgatni.

A félév végi előjegyzés alapján történik.

Ennek eredményéről a szülők minden évi augusztus hó 20-ig értesítetnek. — Előjegyzés végett minden első évfolyamban felvételt nyújtó növendék július hó végéig az ipari szakiskola igazgatóságához akár személyesen, akár írásban benyújtani tartozik a) keresztlevelet illetőleg születési bizonyítványát; b) atyja vagy gyámja beleegyezését tartalmazó nyilatkozatát, melyben kifejezendő annak kötelezettsége is, hogy az illető a tanidő — 4 év — teljes tartamát bevégez; c) iskolai képzettségéről szóló szabályszerű bizonyítványát; d) az újraléptetés megtörténtét tanúsító igazolványt.

A szakiskolában bennlakás nincsen, azonban a rendes és jó előmenetelt tanúsító tanulók részére 40, 80 és 100 koronás ösztöndíjak állanak rendelkezésre.

Az ösztöndíjak elnyerését kérő folyamodványok hatósági szegénységi bizonyítvánnyal felszerelve augusztus hó 20-ig az igazgatóságához benyújtandók.

Az ipari szakiskolák fa- vagy fémipari szakosztályát végzett tanuló a kereskedelemügyi Miniszter Ur Ó Nagyméltóságának 17698—1895. sz. alatt kelt rendelete értelmében a fa- illetve a fémipar üzésére munkakönyvet kap. A fémipari szakosztályt végzettek ezen kívül még kazán- és gépkezelői képesítést is nyernek az intézetben. A végzett tanulók elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik. A tanév kezdődik szeptember 1-én és tart július végéig. Beíratási és tandíj nincsen. Műhely biztosíték fejében azonban minden tanuló 3 frtot tartozik letenni.

Építő ipari tanfolyam:

A szakiskolával kapcsolatosan építő ipari téli tanfolyam van szervezve, melynek célja a gyakorlatban működő kőmíves, ács és kőfaragó tanoncoknak és segédeknek olymértű kiképzése, hogy azok idővel mint munkavezetők (pallérok) vagy mint önálló kőmíves, ács és kőfaragó mesterek működ-hessenek.

A tanfolyam tartama a munkavezetők számára 3, a kőmíves, ács és kőfaragó mesterek számára pedig 4 téli félévre terjed. A tanév évenként november 3-tól március végéig tart.

Előképzettség gyanánt megkívánatik a népiskola elvégzése vagy megfelelő felvételi vizsga sikeres letétele. A beíratás díja 1 frt; tandíj évenként 3 frt. Azon tanulók, kik a három éves tanfolyamot végezték, művezetői képesítést nyernek, ellenben azok, kik a 4 évfolyamot végezték és ezenfelül még legalább 4 évi gyakorlatot képesek felmutatni, a kőmíves, ács és kőfaragó mesterségben mint önálló mesterek működhetnek. — A beíratás ideje a tanfolyamra október hó 20-ától november 2-ig.

Kazán- és gépkezelők tanfolyama:

A szakiskolával kapcsolatosan van kazánfűtői, gőzgép-, locomobil- és cséplőgépkezelői tanfolyam.

A kazánfűtők tanfolyama minden év október 15-én kezdődik és november hó 30-ig (6 hét) tart.

A stabilgépkezelők tanfolyama ugyancsak október hó 15-én veszi kezdetét, ellenben december 21-én végződik. (10 hét.)

A locomobil- és cséplőgépkezelők tanfolyama minden évi január hó 3-án kezdődik és március hó 30-ig tart.

Az előadások rendszerint a hétköznapi estéli óráin tartatnak.

A tanfolyamra rendes tanulóul felvétetnek a 18-ik életévét betöltött oly kovács, lakatos, géplakatos, gépkovács és rézműves iparosok, vagy ezen szakok valamelyikében foglalkozó gyári munkások, kik magyarul írni és olvasni tudnak, jó erkölcsi bizonyítványt és ipari foglalkozásukról megfelelő okmányokat felmutatni képesek.

Felvétetnek más önálló iparosok, gyárosok és gazdák is, ha a megfelelő előképzettséget igazolják.

A kazánfűtők tanfolyamára oly napszámások is felvétetnek, kik kazán mellett alkalmazva voltak.

A kazánfűtők tanfolyamában lépők a beíratkozásnál 3 frt, a másik két tanfolyamba iratkozók 5 frt tandíjat tartoznak fizetni.

Beíratás ideje a tanfolyam kezdete előtt 5 nappal. A tanfolyam bevégezése után a kereskedelemügyi Miniszter Ur által kinevezett vizsgáló bizottság előtt képesítő vizsgálatok tartatnak.

Az iskolára vonatkozó mindennemű felvilágo-

sítással, ugyancsak az iskola szervezetét és tantervét feltüntető nyomtatványokkal készséggel szolgál az igazgatóság.

Maros-Vásárhelyt, 1899. május hóban.

A m. kir. állami ipari szakiskola igazgatósága.

Ujdonságok.

— **Kinevezés.** A közoktatásügyi miniszter Petrovics Aranka okleveles tanítónőt a kézdi-martonfalvi állami elemi népiskolához rendes tanítónővé nevezte ki.

— **Időjárásunk.** Az idő jelző intézet jósatai az idén ugyancsak rosszul ütnek be; ha esőt jelent, a száraz időt biztosra vehetjük s ha meleg időt helyez kilátásba, hideg hűvös szeleket kapunk. Most már esős időt jósol s még felhőt is alig látunk s csupán a hőszűlés vált be, mert ugyancsak hideg szeles időnk jár, mely az epedve várt eső felhőköt szétkergeti. Az állandó nagy szárazság pedig lassankint tönkre teszi a szép termés reményeket s ennek legelső követelménye, hogy a gabona árak hirtelen felfoltskmentek.

— **Szakiskolát végzett ifjak.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara tudatja, hogy a marosvásárhelyi áll. ipari szakiskolát az idén 3 épület és műlakatos, 6 géplakatos 1, épület- és burasztalos és egy faragó szakot végzett ifjú lép ki és megfelelő alkalmazást ölfogad. Az ifjak 17—20 évesek; a lakatosok gőzkazánok és gőzgépek kezelésére is képesítve vannak.

— **Gábor Áron szobra.** Örömmel tesszünk jelentést a bereczkiek hazafias mozgalmáról, mely a székely ágyúhős emlékét szülő helységében szoborral örökíteni óhajtják. A szobor-bizottság megalakult s munkásságát már meg is kezdte. Közelebbről kibocsátja a gyűjtő-íveket az ország minden vidékére s van reményünk, hogy a kegyeletes felhívás nem fog pusztában elhangzó szó maradni. A nemzeti kegyeletnek első áldozatavéi sorában Erdély részünk egyik kiváló főura jelentkezett már most a kezdet kezdetén: Teleky Arvéd gróf, ki az alábbi hazafias, szép levelet intézte a szobor-bizottság elnökséghez:

Drassó, 1899. márcz. 19.

Tekintetes szoborbizottság!

Gábor Áront az erdélyi szabadságharc legkiválóbb hősnéek tartom. Ő meghalt a hazáért úgy, a hogy a többi hős, ő küzdött a csatákban, mint azok, de az ő érdeme nagyobb, mert ezenfelül az ellankadt, sőt a már elfáult lelkébe tudott új erőt önteni: egy egész országot rázott fel a csüggedésből és Bem dicső esées csatáihoz nemcsak az ágyukat szállította Gábor Áron, hanem a mindenkit meggyőző példája által lelkesített harcosokat is, és mindezt komoly munka és férfias tevékenység által.

Ilyen emberekre a mostani békés időkben is tömegesen van szüksége a hazának.

Az ilyen példát az utókor számára különösen ki kell emelni; állítsunk tehát nagyszerű emléket Gábor Áronnak.

Én ezennel 100 frttal járulok hozzá és 9 meg 10 éves 2 fiam is erejükhez mértén küldenek megtakarított, munkán szerzett filléreikből 10 forintot.

Ezenkívül magamra vállalom, mihelyt a szobor végleges rajzait és méreteit megkapom — hozzáállók kovácsolt vasrácsot tervezni és készíteni saját gépműhelyemben, költséggemen; magam és fiam is fogunk rajta dolgozni.

Tisztelettel:

Gróf Teleky Arvéd.

— **Multság.** A kézdivásárhelyi Jótékony Nőegylet folyó hó 3-án tartotta nyári táncmultságát, amely a hozzáfűzött várakozásoknak minden tekintetben megfelelt. A multság kezdete 5 órára volt jelezve, azonban a közönség csak 7 órára volt együtt, a mikor is a rendkívüli eszesen feldiszipított teremben megkezdődött a tánc, mely reggeli 4 óráig tartott. A multságon jelen voltak: Baka Dánielné, Baka Ida, Borecs Miklósné, Bartha Józsefné (Seps-Szent-György), Bánffy Zsigmondné, Benkő Istvánné, Diénes Lajosné, Diénes Matild, Csizsár

Imréné, Csizsár Vilma, Gulya Lászlóné, Ince Istvánné, Jakab Istvánné, Jakab Riezi, Kálay Lajosné, Konec Henrikné, Kiss Lajosné, Nagy Lajosné, Nagy Irén, Nagy Dénesné, Pétsics Béláné, Takáts Dóra, M. Székely Jánosné, Székely Mariska, ifj. Tóth Istvánné, Tóth Ida, Varga Matild, Vargha Irén, Vajda Ilona, Zayzon Lázárné, Zayzon Piroska. A multság bevétele 213 korona 28 fillér, kiadása 172 korona 88 fillér, s így tiszta jövedelem 40 korona 40 fillér. Felűfizettek id. Tóth Istvánné 4 korona, Török Bálintné 2 korona, Kálay Lajos százados 3 korona, ifj. Tóth István 20 korona, Konec Henrik őrnagy 2 korona, Nagy Dénes 1 korona, ifj. Tóth Istvánné 35 korona, Vidéki nőegylet 2 korona, Diénes Ödön 1 korona, dr. Vargha Béla 3 korona.

— **Megvadult lovak csináltak** mult csütörtökön a kézdivásárhelyi piacon nagy ribilliót. Egy székely gazda fogatát az uton hagyta a nélkül, hogy a hámsztrangkot levette volna lovairól, a szekéren azonban felügyelőül egy 8 éves kis gyermeket hagyott. A lovak valamitől megijedve, elragadták a szekeret, mely felborult s a gyeplő pedig a kis gyermekbe megakadva, azt a lovak magukkal huzcolták. Végre a gyermek a gyeplőből kiszabadulva véres fejjel, súlyosan megsérülve a kövezeten maradt a lovak pedig a felborult szekérről tovább rohantak mindent letiporva maguk előtt. Nagy nehezen sikerült a megvadult állatokat megfogni. — A szekér tulajdonosa megkerülvén, sietett kiegyenlíteni a kiegyenlítőket, a rendőrség pedig nem vett tudomást a dologról, mert hát akkor éppen déli álmát aludta.

— **Értesítés.** A kézdivásárhelyi áll. el. fiú- és leányiskola 1898/99-ik évi záróvizsgálatai a következő rendben tartatnak meg. Juniús 19-én d. e. az I-ső leányosztály. Juniús 19-én d. u. a II-ik leányosztály. Juniús 20-án d. e. a III-ik leányosztály. Juniús 20-án d. u. a IV. leányosztály. Juniús 21-én d. e. az V., VI-ik leányosztály. Juniús 21-én d. u. az I-ső fiúosztály. Juniús 22-én d. u. a II-ik fiúosztály. Juniús 23-án d. e. a III-ik fiúosztály. Juniús 23-án d. u. a IV., V-ik fiúosztály. A vizsgálatok az áll. el. fiúiskola IV., V-ik osztálya tantermében tartatnak s d. e. 8 s d. u. 3 órákor kezdődnek. Juniús 25-én d. u. 3 órákor az ev. ref. templomban záró ünnepély. Ugy a vizsgálatokra, mint a záró ünnepélyre a t. közönséget tisztelettel meghívja K.-Vásárhelyen, 1899. juniús 7-én. A gondnokság nevében: M. Székely János, áll. isk. igazgató.

— **Iskolai ünnepély.** A kézdivásárhelyi állami polgári fiúiskola a Nagy Ferenc-féle rétbén juniús 8-án ünnepelte meg a koronázási és ezredéves ünnepélyek évfordulóját. Az ünnepély programja alkalmi felolvasásból, ének és szavakból állott, a melyeket az iskola növendékei szép számú közönség jelenlétében adtak elő. Az ünnepély megnyitó beszédét mai számunkban közöljük.

— **Értesítés.** A kézdivásárhelyi iparos tanoncziskola f. iskolai évi záróvizsgálata 1899. juniús hó 17-én d. u. 2 órától kezdődőleg tartatik meg az áll. el. fiúiskolában. Felkérem az iparos mestereket és az érdeklődő közönséget, hogy a vizsgálaton megjelenni, valamint a vizsgálat napján d. e. a tanonczok munkáiból rendezendő kiállítást megtekinteni szíveskedjenek. K.-Vásárhely, 1899. juniús hó 6. M. Székely János, ip. t. isk. igazgató.

Adományok Erzsébet királyné Ő Felseége képe.

Imreh Mózesné papolezi 186. számú ivén: Földes Sándorné, Kis Györgyné 20—20 kr, Bagoly Sámuelné, Csorja Sámuelné 10—10 kr, Hajdu Józsefné 50 kr, Hajdu Antal 10 kr, Bagoly Ida, Bajkó Györgyné 20—20 kr, Szabó Zsigmond, Gábor András 10—10 kr, Bajkó Lajosné, Nagy Mózes 20—20 kr, Neuirth Ida 10 kr, Csorja Sámuelné György, Thamó Ágnes, Thamó Klára 20—20 kr, Imreh Mózesné 50 kr. Összesen 3 frt 40 kr.

Zajzon Mihályné uzoni 250 számú ivén: Zajzon Mihályné 50 kr, ifj. Bodali Mihályné, Bordás Dávidné 10—10 kr, Kohn Dánielné 20 kr, Pünkösty Ferencné 10 kr, Zajzon Teréz 20 kr, Molnár Mihályné 10 kr, Istók Ferencné 5 kr, Bitai Zsuzsánna, Laborfalvi Györgyné 20—20 kr, Nagy Károlyné 10 kr, Györgybiró Istvánné 5 kr, Istók Bálintné 20 kr, Kis Gáspárné 15 kr, Nagy Béláné, Rácz Antalné, Páljános Zsigmondné, Kobricsa Mihályné ifj., Far-

kas Miklósné, Simon Jánosné 10—10 kr, Rápó Lászlóné 30 kr, Veres Andrásné, Fekete Pálné, Bakcsi Gáborné, Györfő Mihályné, Gáspár Júlia 10—10 kr, Szabó Jánosné 40 kr, Kósa Zsuzsa 10 kr, Györfő Pálné, Veres Teréz 20—20 kr, Veres Jánosné, Dankó Ferenczné, Dánér Sándorné 10—10 kr, Dánér Pálné 5 kr, Páljános György, Timár Jánosné, ifj. Tóth Györgyné 10—10 kr. Összesen 5 frt 20 kr.

Bartha Lajosné hatolykai 286. számú ivén: Bartha Lajosné 50 kr, Damokos Ákos 50 kr, Krizbai Andrásné, Krizbai Józsefné 10—10 kr, Nagy Zsuzsa, Kissbak Istvánné 5—5 kr, Demény Sándorné, Kanabé Dénesné 10—10 kr, Finta Andrásné ifj. 5 kr, Pap Ida 10 kr., Simon Lajosné 7 kr, Pakó Albertné, Kiss János 10—10 kr, Pap Dénes, Mátis József 5—5 kr, Császár Antalné, Radányi Gyula, Baricz András 10—10 kr, Veres Péter 50 kr. Összesen 2 frt 82 kr

Tiszteletes Kis Lajosné étfalvi 60. számú ivén: Molnár Jánosné, Fazakas Sándorné, özv. Zsunkuj Istvánné 10—10 kr, Szabó Domokosné 5 kr, Lovász Józsefné, Kovács Józsefné, Molnár Józsefné, Pap Ferenczné 10—10 kr, Deák Ferenczné, Deák Samelné 5—5 kr, Mándel Imréné, Molnár Dávidné, özv. Ince Józsefné, Lanczkor Andrásné, Gödri Györgyné ifj., Bak Mihályné, Fodor Áronné, Magyarosi Gergelyné, Bakcsi Józsefné, Ördög Imréné, Zsigmond Pálné, Bibó Józsefné, Bedő Ferenczné, Bakcsi Gergelyné, Vitályos Béláné 10—10 kr, Nagy Ferenczné 8 kr, Ilyés Lászlóné, Kőlcze Zsigmondné 5—5 kr, Demeter Andrásné 10 kr, Ungvári Andrásné, Györgyjános Dénesné 5—5 kr, Zsigmond Imréné 10 kr, Bokor Jánosné 5 kr, Ilyés Mihályné, Pap Jánosné vasuti 10—10 kr, Farkas Gergelyné 5 kr, Boér Józsefné 10 kr, Kész Ferenczné 5 kr, Demeter Istvánné, Szakács Imréné, Fákó Mózesné, ifj. Szakács Andrásné 10 10 kr, Simon Sándorné 5 kr, Kis Lajosné 27 kr. Összesen 4 frt.

Forró Pálné angyalosi 245. számú ivén: Forró Anna Forró Pálné 2 frt.

Erdélyi Károlyné kézdivásárhelyi 151. számú ivén: Erdélyi Károlyné, Erdélyi Károly 1—1 frt. Összesen 2 frt.

Baló Lászlóné kézdivásárhelyi 301. számú ivén: Baló Lászlóné 1 frt.

Sylvester Dénesné s.-szgt-györgyi 139. számú ivén: Sylvester Dénesné 5 frt.

Szentpéteri Mariska altorjai 318. számú ivén: Szentpéteri Mariska 1 frt, Soliom Jánosné 50 kr, Az altorjai közs. leányiskola növendékei 70 kr, Dr. Szentpétery Bálintné 50 kr. Összesen 2 frt 70 kr.

Dr. Pethő Józsefné altorjai 51. számú ivén: Dr. Pethő Józsefné 1 frt, Altorja, Karatna, Feltorja Vöröskereszt főkogylat 1 frt. Összesen 2 frt.

Dr. Sinkovits Ignáczné kézdivásárhelyi 180. számú ivén: Dr. Sinkovits Ignáczné 2 frt.

Pap Lajosné s.-szgt-györgyi 361. számú ivén: Pap Lajosné 1 frt.

Özv. Cserey Jánosné imecsfalvi 153. számú ivén: Özv. Cserey Jánosné 3 frt, Pap Arthur 1 frt. Összesen 4 frt.

Kelemen Lajosné s.-szgt-györgyi 103. számú ivén: Kelemen Lajosné 2 frt.

Nagy Dénesné s.-szgt-györgyi 235. számú ivén: Nagy Dénesné 1 frt.

Csinády Lajosné s.-szgt-györgyi 135. számú ivén: Csinády Lajosné 50 kr, Benke Ilonka, Kovács Szabina, Ambrus Ida 10—10 kr, Veres Emma 15 kr, Ferencz Gizella 10 kr, Nagy Margit 15 kr, Rézer Szidonia, Valez Erzs, Finta Erzs, Kósa Juliska, Bedőházi Róza, Cseh Anna 10—10 kr, Deák Erzs 20 kr, Szőresey Anna, Csizsér Berta, Mandel Julia, Deák Ida, Bende Izebella, Tusa Irén, Balogh Róza, Borbély Róza, Imre Mari, Imre Klára 10—10 kr, Imreh Matild 20 kr, György Vilma, Nagy Juliska, Péter Mari, Péter Ilona, Gábor Irma, Remenyik Emma, Györfő Anna, Sylvester Ilona, Nagy Emma, Balogh Ilona, Borbély Vilma, Székely Erzs, Demeter Margit, Kósa Vilma 10—10 kr, Vaska Vilma 20 kr, Damokos Róza 10 kr, Csinády Aranka 50 kr. Összesen 5 frt 40 kr.

Zajzon Béláné sepsi-szent-györgyi 134. számú ivén: Zajzon Béláné 1 frt, A polg. leányiskola I. oszt. 1 frt. Összesen 2 frt.

Ruszulj Jánosné szitaodjai 270. számú ivén: Ruszulj Jánosné 1 frt, László Józsefné 20 kr, Vas György 10 kr, Boreza Simonné 20 kr, Nagy Sándorné, Nagy Mária 10—10 kr, Imreh Sándorné 20 kr, Ifj. Nyáguj Tamás 10 kr, Ruszui Györgyné

20 kr, Id. Ruszui Miklósné 50 kr, Oltyán Jánosné 10 kr, Lakatos Elekné 20 kr, Babos Elekné 20 kr. Összesen 3 frt 20 kr.

Gazda Gáborné bodzafordulói 346. számú ivén: Gazda Gáborné 1 frt.

Ferencz Károlyné bodzafordulói 360. számú ivén: Ferencz Károlyné 50 kr.

Tusa Gyuláné s.-szgt-györgyi 145. számú ivén: Tusa Gyuláné 1 frt.

(Folyt. köv.)

Közigazdaság.

Hogyan javítsuk fel őszi veteményeinket?

Régi gazdák sem emlékeznek olyan abnormis időjárásra, mint a minő az idei tél volt. November — decemberben a hónap ugyszólván nyoma sem volt; januárban kaptunk egy keveset, de abban sem volt köszönet, mert alig, hogy leesett rögtön elolvadt s jött rá a nagy száraz hideg; a február pedig egész tavaszi jellegűt öltött s így nem csoda, ha aggódva néznek gazdáink a jövő elé, látván már most is azt a szármalmas képet, melyet őszi veteményeink nyújtanak. A teljes kétségbeesés azonban még korai, mert amit elmulasztott a természet megadni őszzel és télen át, részben helyreállíthatja még a tavasszal s ezenfelül mesterséges uton is módunkban áll a helyzetet javítani.

Mihelyt a vegetáció megindul, járjuk be me-

zőnket s szerezzünk tájékozást őszi veteményünk állapotáról. Ott, hol látni fogjuk a vetésnek fejlődésében elmaradottságát, vegyük elő a boronát s járassuk meg vele egy-kétszer a gabonát. A borona fogjai meglazítja földünket, előmozdítjuk ezáltal a levegőnek földbe való jutását, a növényi tápanyagok képződését a veteményeink új életre ébredését. De ne sajnáljunk ezenkívül egy-két forintot műtrágyára adni, mert éppen a fejlődésében elmaradott gabonának van nagy szüksége erre.

A műtrágyák közül azonban igen természetes mást nem használhatunk, mint a chilisalétromot. Kiváló előnye ennek az, hogy azonnal hat. Kat. holdanként 60 kgmot használhatunk fel, de nem egyszerre, hanem két ízben. A felét mindjárt a vegetáció megindításakor adjuk megfelelő mennyiségű finom homokkal keverve s amennyiben ennek hatása nem volna elég szembeszökő, úgy néhány hét múlva a másik felét. Sok esetben már 35—40 kg.-nak felszórása is teljesen elegendő.

Nem mulaszthatjuk el figyelmeztetésül felemlíteni azt, hogy a szintén nitrogénűs kén-savas ammon nem oly alkalmas a vetemény feljavítására, mert az ammoniaknak előbb salétromsavvá kell a taljban átváltozni, ez pedig csak akkor mehet végbe, hogy ha a talaj alkális földfémeket elegendő mennyiségben tartalmaz; a hol tehát ez hiányzik, ott a kívánatos hatás el is marad. De egyébként is az ammon trágya fejtrágyázásul nem alkalmas, hanem legjobban azt az őszzel megmeszezett talajra tavasszal a vetés előtt kihinteni s jól beboronálni.

ZACHERLIN

nem dobozban

Egyedül csak az valódi, a mely üvegen Zacherl név rajta van.

Elpusztít mindenféle ártalmas rovarokat gyorsan és oly módon, hogy többé életre nem kel.

A „Zacherlin“ valódi minőségben kapható:

Kézdi-Vásárhelyt Császár Pál
Jancsó Géza
Kovács Ferencz
Hamar Zoltán

Csik-Szereda Jacob és Társa
Sepsi-Szent-György Nagy Gyula
Császár Gyula
Császár Sándor
Ferencz Lajos
Gyárfás Arpad
Ötvös Pál